

SIRR-I ŞEMS Ü MEVLÂNÂ:
CENÂB-I SULTÂN VELED

S.Ü. İlähiyat Fakültesi'nden Emekli Öğretim Üyesi
Yard. Doç. Dr. (Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı)
HİDÂYETOĞLU Ahmed Selâhaddin Çelebî
Hudâvendigâr Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin 21. Batından Torunu
Felçli demlerimin 13. Yılı
15 Aralık, 2011 – 20 Muharrem 1433 Perşembe
Medînetü'l-Evliyâ: KONYA

Huzûrunda bulunduğum aşk u irfân, ilm ü iz'ân, vicdân u ihsân ehline aşk u niyâzlarımı sunarım. Cenâb-ı Sultân Veled Sempozyumu'na da'vet edip gönlümü alan ve açılış konuşmasında bendenize de fırsat veren Cemâlnûr SARGUT Hanımefendi'ye şükrâne olarak dokuz mısramı sunarım:

Destûr Yâ Nûr
Hey hey Cemâlnûr
Âyât-ı “Ve't-Tûr”
Hâlât-ı Mansûr
În-cin-mez bir mûr
Sırr-ı nây santûr
Rebâb u tanbûr
Celâl'e manzûr
Bî-aded yağmur
Yek-pâre huzûr

*

Ten,kan,cân,îmân bağım; ceddin Pîr-i Rûmî'ye ithâfen, vaktiyle kaleme almış olduğum:

Monlâ-yı Rûm Sultânımız
Sultân Veled Cânânımız

nakaratlı manzûmemi 738. Şeb-i Arûs hâtırası olarak aşk u irfân ehline armağan ediyorum:

Aşk u Niyâzım

I. bend

Aşkî bize meşk eyleyen
Meşkî bize aşk eyleyen
Zevkî dile zerk eyleyen
Monlâ-yı Rûm Sultânımız
Sultân Veled Cânânımız

II. bend

Himmat edip eyle meded
İkrâmına yoktur aded
Zîrâ sizi sevmiş Samed
Monlâ-yı Rûm Sultânımız
Sultân Veled Cânânımız

III. bend

Şeyhim Bahâ feyz-i müdâm
Seyyid Salâh Şems ü Hüsâm
Hak Dost için sun dolu câm
Monlâ-yı Rûm Sultânımız
Sultân Veled Cânânımız

IV. bend

Bulmuş Kerîm bûy-i vefâ
Ceddim Ulu Ârif bekâ
Cân dîdeme bahşet ziyâ
Monlâ-yı Rûm Sultânımız
Sultân Veled Cânânımız

V. bend

Hey Dost HÎDÂYET cân gözüm
Hak Mesnevî Dîvân özüm
Dâim seni görsün yüzüm
Monlâ-yı Rûm Sultânımız
Sultân Veled Cânânımız

*

Cenâb-ı Sultân Veled, bir ilâhî ilim ve irfân; bir ilâhî aşk ve cezbe; bir ilâhî cemâl ve kemâl muhîti içinde doğmuş; bir ilâhî mûsikî ve semâ muhîti içinde büyümüş yetişmiş bahtiyarlardandır. Öyle bir bahtiyârlıktır ki;

Büyükbabası Sultânü'l-Ulemâ Bahâeddin Veled,
Babası Hudâvendigâr Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî,
Seyyid Burhâneddin-i Muhakkık-ı Tirmîzî,
Şeyh Şemseddîn-i Tebrîzî,
Şeyh Salâhaddîn-i Zerkûbî-i Konevî,
Çelebî Hüsâmeddîn ve
Şeyh Kerîmeddîn

gibi hâlleri ve makâmları pek yüce hak dostlarının gönüllerini kazanmış, onlardan feyz almış, onların nazarlarına mazhar olmuş, nûrlarıyla nûrlanmış, sırlarıyla sırlanmıştır. Sâhib olduğu yüce makâma rağmen, babası gibi son derece mutevâzi ve mahviyyetkâr olarak yaşamıştır.

Cenâb-ı Sultân Veled'in tasavvufî kemâline, mahviyyetine, engin gönlüne işaret eden bir menkıbesini tasavvuf erbâbının, tarîk ehlinin dikkatlerine sunarım:

Hazret-i Mevlânâ bu dünyâdan âhirete göçtüğü vakit, Çelebî Hüsâmeddin yedi günden sonra bütün müridleriyle Cenâb-ı Sultân Veled'e geldi, muhabbet ve hürmetlerini arz edip niyâzla:

“Bundan sonra babanın yerine oturmanı, müridlere doğru yolu göstermeni, şeyhimiz olmanı ve sırların feyizlerini insanlara saçmanı istihâm ediyor; ben de senin üzenin yanında gâşiyeni taşıyarak, kulluk ve lalalık etmek istiyorum” dedi ve şu beyti okudu:

“Ey cân! Gönül evinde oturan kimdir? Pâdişâhın tahtında şâh ve şâhzâdeden başka kim oturur?” Sonra dedi ki:

“Babandan sonra, uyulacak, dayanılacak kişi sensin. Onun makâmı sana düşer. Onun yerine geç çünkü senin gibi ârif ve yol gösterecek yok.” Sultân Veled çok ağladı ve son derece memnûn olarak:

“Sûfî hırkaya, yetim sanata lâyıktır. Siz babamın zamanında halîfemiz ve arkadaşların ulusu olduğunuz gibi bu zamanda da halîfemiz ve büyüğümüzünüz, Hudâvendigâr'ımızın yâdigârısınız. Sultânımızın vasiyeti vechile post ve halîfelik sizindir” buyurdu.

Erbâbının mâlûmudur ki, Şems ü Mevlânâ dostluğunun mukaddes sırrını idrâkte âciz olanlar, Şems'i incittiler ve Şems, Şam'a gitti. Şems'in ayrılığında derin bir ızdırâba düşen Mevlânâ, manzûm olarak yazdığı mektûbu Sultân Veled ile Şam'a, Şems'e gönderdi. Sultân Veled Şam'a vardı. Şems'i buldu ve babasının da'vet mektûbunu Şems'e sundu. Şems:

“Muhammedî tavırlı ve ahlâklı Mevlânâ'nın arzusu kâfidir. Onun sözünden ve işâretinden nasıl çıkılabilir” diyerek, Sultân Veled ve kâfilesıyla Konya'ya döndü. Konya'ya vâsıl olduklarında Cenâb-ı Şems, Hazret-i Mevlânâ ve bütün dostların huzûrunda:

“Hak Teâlâ'nın bana bağışlarından iki nesnem vardır. Biri **serim** diğeri **sırrımdır**. **Serimi** ihlâsla Mevlânâ'nın yoluna fedâ ettim. **Sırrımı** da **Veled'e** bağışladım. **Mevlânâ** bu hâle **şâhid** olsun ki, eğer **Veled'in Nûh** kadar ömrü olsaydı ve hepsini ibâdet ve riyâzete harcasaydı benden ona ulaşan **sır** kadar sırna nâil olamazdı. Sizden de nasîblere nâil olacağı ve bir **Pîr** olgunluğuna ulaşacağı umulur” buyurdu.

Mevlevî Yolu'nun Pîri mânen Mevlânâ, sırran Şems ü Mevlânâ'nın sırrı oğlu Sultân Veled'dir. Mevlânâ'nın semâi, Sultân Veled Hazretleri tarafından kâideleri ta'yin ve tesbit edilerek bir âyîn hâline konulmuştur. Mevlevî Âyîni'nde Semâ'dan önceki devri de o tanzim etmiştir ki bu devire **Devr-i Veledî** denir.

Hak Teâlâ'dan nâzlı niyâzım Şems ü Mevlânâ'nın sırrı Sultân Veled'e lâyık ve onun sırrını idrâk edebilen Çelebîlerden, Mevlevîlerden olmak.

Cenâb-ı Sultân Veled babasından bahsederken der ki:

“Şeyhim, imâmım, kıblem, kuvvetim, seyyidim, senedim, mu'temedim, cesedimde rûhumun mekânı, bugünümün ve yarınımın zahîresi, hakîkati arayanların olgunlarının sultânı, Hak yolunun erleri arasında Allah'ın sırrı mevlâm ve me'vâm babam, Hakk'ın ve Dînin Celâl'i Celâleddin.”

Babası Hazret-i Mevlânâ da oğluna der ki:
“Bahâeddin Veled! Eğer dâimâ cennette olmak istersen, herkesle dost ol, hiç kimsenin kînini yüreğinde tutma!

Fazla bir şey isteme ve hiç kimseden de fazla olma!
Merhem ve mum gibi ol,
İğne gibi olma,
Eğer hiç kimseden sana fenâlık gelmesini istemezsen
fenâ söyleyici,
fenâ öğretici,
fenâ düşünceli olma!

Bahâeddin Veled! senin düşmanını sevmeni, düşmanının da seni sevmesini istersen, kırk gün onun hayrını ve iyiliğini söyle. O düşman senin dostun olur; çünkü gönülden dile yol olduğu gibi, dilden de gönüle yol vardır.”

Son söz Şems ü Mevlânâ'nın sırrı, Mevlevî Tarîkati'nin nûru Sultân Veled Efendimiz'i gören bahtiyârlardan Ahmed Eflâkî-Ârifî (?-761/1359) Dedemizin:

Ey ki hezâr âferîn bu nice Sultân olur
Kulu olan kişiler Husrev u Hâkân olur

Ayağının tozunu sürme çeken gözüne
Nesne görür gözü kim vâlih u hayrân olur

Şerbetinin katresin herkim içer cur'asın
Gönlü güher doluban sînesi ummân olur

.....
Her ki bu gün **Veled**'e inanubên yüz süre
Yoksul ise bây olur bây ise sultân olur

* *
*